

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre 2 K. 50 f. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetési díj: Háromhásos petit-sor egyszeri hirdetése 30 fillér; többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyitlér: minden sor 40 fillér.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, ... az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.
Kiadóhivatal: Kósch ÁRPÁD könyvnyomdája Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

A Széchenyi-kör konzervatóriumáról.

1910 június 26-ika nevezetes dátum úgy a Széchenyi-kör, mint Eperjes fejlődése történetében. Akkor tartották meg a Széchenyi-kör zeneiskolájának első vizsgálatát. Nehéz, kedvezőtlen viszonyok között keletkezett az iskola; ezer akadály került útjába. Az intézet azonban minden kontroverzia dacára meglett; nem ütötte agyon se a nembánomság, se a nagyképű, lekicsinylő mosoly. Egy éve áll fenn; szorgalmasan dolgozott, és a mondott napon fényes záróvizsgálattal csapott agyon minden gáncsoskodást. A siker, melyet növendékeivel elért, a legszebb reményekre jogosít; hiszszük és reméljük, hogy a nevelt fiatal generáció nemsokára kiszorítja az idegen, drága és mégsem megfelelő erőket. A tanárokat nem akarjuk dicsérni; azok arra nem szorulnak. Fényesen igazolta őket az itt-ott dörgő, vizsgálaton szokatlan taps, melynek igaz meleg lelkesége még a komolyabbakat is magával ragadta.

Hiszszük, hogy e nap után a közönség érdeme szerint méltányolni és pártolni fogja az intézetet; de nem szóval, hanem tettel: azáltal, hogy gyermekeit kizárólag az intézet kezére bízsa.

Reméljük, hogy jövőben úgy a vármegye, mint a város át fogja látni, hogy ez az intézet fontos kulturális és nemzeti hivatást tölt be; mint minden helyi kulturális mozgalomnak, természetes hivatalos védője és előmozdítója, képviselteti magát és aktíven jön az intézet segítségére.

A zeneiskola különösen Eperjesen — tehát a magyarság egyik végvárában, tele iskolával, intézetekkel, a többség közvetlen szomszédságában — igen fontos ügy kulturális, mint nemzeti szempontból. Hogy miért, azt fejtegetni felesleges, «sapienti pauca».

Nem lesz tehát érdektelen e kérdést vizsgálódás tárgyává tenni; a művelődés bármely ága fontos és életbevágó kérdés kis nemzeteknél: hiszen csak ez lehet a passepartout a nagy nyugati országok társaságában.

A multat nem hozzuk föl, nem rekriminálunk; kedvezőbb időpontban tettük megalapítására az indítványt; régen meglehetett volna nemcsak a konzervató-

rium, de, a mi reánk életbevágó fontosságú, a «Nachwuchs» is, hogy jó magyarán fejezzük ki magunkat. Akkor nem történt meg; de megvan most, néhány okos, erélyes tanárember önzetlen segítségével.

Hát mi volt akkor, ha intézet nem volt? Oktatás az volt; ámde siralmas. A kinek csak eszébe jutott, az tanított — de hogyan?! Hölgyek, polgári foglalkozású emberek, zenebakák igyekeztek a Parnassus berkeibe ránczigálni az ifjúságot; zengett «Kreutzer», kattogott a «Schule der Geläufigkeit» hosszú 6—8 évig és milyen eredménynyel?! Olyannal, hogy Széchenyi-körünk képtelen volt zeneestélyeit rendezni, a nélkül, hogy idegen, gyakran igen nagy áldozatokba kerülő közreműködőket hozasson. Szabad ennek így lennie? Normális állapot ez? Az ifjúságban a hiba nem lehet. Hogy fajunk zenei tekintetben nagyon tehetséges, ez kételyen felül áll. Hiszen, a hol csak iskolát csináltak, gombamódrán nőtt körülünk — világhíre vergődött virtuóztól kitűnő dilettánsig — mindenféle művész. Ez olyan közismert dolog, hogy nem is foglalkozunk vele tovább.

Akkor hát másutt van a baj. Nézzük tehát meg tüzetesen, ki tanított és hogyan tanított?

Tanítottak — tudomásunk szerint — hölgyek, dilettánsok, aktív és levitézlett zenebakák; kivételképpen egy-két, hivatásos zenész; azok közül a tüzebbik kétségbeesésében Amerikába szökött, a türelmesebbik máig tanít, de már az intézetben.

Nos, ha a dolog így áll, hogyan lehet követelni a nem-szakember tanító-dilettánsról, hogy a paedagógiáról, erről a sok tapasztalatot, óriási türelmet, mély műveltséget föltételező tudományról fogalma legyen?

Egyáltalán hogyan oktathat az, a kinek hatalmában még a saját hangszere sincsen?

Lehet-e dilettánsoknak fogalmuk a valódi tanári raffineriáról, melylyel a bodrosfejű publikát és médiket ráédesgetik a, nekik rettenetes gyakorlásra?

Bizony, ez igen sok tapasztalatot és tanultságot föltételez, a mit ismét csak az tudhat, a ki maga tapasztalta magán is, másokon is elsőrangú intézetekben.

De, hogy igazságosak legyünk a tanító urakkal

szemben is, átlátjuk, hogy a legnagyobb igyekezettel sem érhetnek el eredményeket. *As ok egyszerűen az, mert a szülők beleszólnak a dolgába; az a tanító tőlük nem független; az analfabétának pedig «Lehár» kell, de nem «Bach» vagy «Beethoven».*

Nézzük már most, hogy áll a dolog a zeneiskolánál. Ott a tanár először is független a hozzátartozóktól; a mi igen fontos dolog. Szigorúan ellenőrzik a hasonló irányú intézetek. Kénytelen-kelletlen minden tetterre vigyáz; örködik a tanítvány felett, mert ez az érdeke, mert ez a létfeltétele. A gyermekek egymással rivalizálnak; igyekeznek föltülni egymást — a tanárok mindezt furfangosan táplálják — persze úgy, hogy a kis nebulónak fogalma sincsen róla.

Kérdjük már most, nem természetes dolog-e az, hogy csodákat produkálnak? Az a mese, hogy X. vagy Y. tanárnak szerencséje van, az irigység rovására irandó. Dehogyan is szerencse! A valóságos tanár ismeri a gyermek lelkét, fölismeri tehetsége természetes alapirányát és pontosan tudja, mennyiben lehet technikus, avagy muzikális irányba vezetnie a tanuló. Szóval, mindegyikből kipréseli a szó szoros értelmében azt, a mi jóval megajándékozta azt a természetet.

Azt hiszszük, közönségünk átlátó részét meggyőztük arról, hogy a zeneiskolának óriási előnye van mindenféle magántanítás fölött. Marad még a költségkérdés. Ezt nem is feszegetjük. Mindenki tapasztalatból tudja, hogy olcsó húsnak híg a leve. A ki valamit tud, nem bolond, hogy 20—50 krajczárért vesztegessen. Csak annyit teszünk hozzá, hogy igen nagy kérdés, hogy nem kidobott pénz-e az, ha — mint eddig volt, de regula — az évekig kínozott gyermek egy egyszerű darabocskát képtelen a vista lejátszani, avagy egy szerényke népdalt helyesen harmonizálva ex abrupto reprodukálni. Ha összegeztük azt, a mit itt röviden elmondottunk, a különbség az a magántanító és a konzervatórium között, hogy míg a magántanító legjobb esetben fölteltes virtuózkarrikatúrákat liferál, a komoly intézet megtanítja a gyermeket a zenei frazeológiára; megtanítja önállóan reprodukálni zenei gondolatot; akkordokat helyesen kötni, muzikálisan (bocsánat, de erre a foga-

AZ «EPERJESI LAPOK» TARCZÁJA.

Az instruktor.

— Elbeszélés A. P. Csehovtól. —
Orosz eredetű fordította: ifj. Beszkid Sándor.

Ziberov György, VII. osztályos gimnázista, kegyes leereszkedéssel nyújt kezét Udodov Petinek. A sörte-hajú, pirosposztag arcú, kis diák lomhán mász a szekrényhez a füzetekért. Megkezdődik az examinálás.

Ziberov, Peti atyjával való megegyezés alapján, naponként két órán keresztül köteles e nagyreményű csemetével foglalkozni; a miért viszont hónaponként 6 rubelt kap. Most a II-ik osztályra készíti elő.

— No — kezdi vészjóslóan Ziberov, cigarettát sodorva. — Fel volt adva a negyedik deklináció. Deklinálja «fructus»-t!

Peti hősiesen belekezd.

— Hát már megint nem tanulta meg? — Rettenetes!

— Már hatodszor adtam föl a negyedik deklinációt, és még mindig nem tudja! végre is hát, mondja, mikor fogja már egyszer megtanulni a leczkét?

— Hát már megint nem tanult? — hallatszik az ajtó mögül egy köhögés hang s a szobába belép Peti

papája. — Már megint? Hát miért nem tanultad meg? Ó, te léhűtő gazember! Higyje el, Ziberov, tegnap is elbotoztam!

Folytonosan nyögdecselve, az öreg Udodov leül a fia mellé s folytonosan benézeget a kinyitott latin nyelvtauba. Ziberov elkezd az examinálást az apa jelenlétében. Hadd lássa az ostoba apa, minő számár a fia! Csakhogy az instruktor úrnak ma valahogy nincs szerencséje. A pirosarcú, sörte-hajú, kis Peti — az instruktor úr nem kis bosszúságára — ma valahogy minden kérdésére eltalálja a kellő feleletet. Dühös lesz, szinte elverné érte a kis diákat.

— Maga bizonyosan a második deklinációt sem tudja! Talán az elsőt sem! Hiszen sohasem tanul? No hát mondja meg nekem, hogy lesz «meus filius» vocativusa?

— «Meus filius» vocativusa? «Meus filius»... az...

Peti hosszasán néz a mennyezetre, folyton izgomozog, de sehogysam tudja eltalálni a helyes feleletet.

— Hát hogy lesz «dea»-nak a többes dativusa?

— «Deabus» — «deabus», feleli hirtelen.

Az öreg Udodov helyeslőleg bólint. Az instruktor úr nem várva kielégítő feleletet: bosszús lesz.

— Hát még melyik főnév kap a dativusban «abus» végzetet? — kérdi Ziberov. Peti azonban mély hallgatással jelzi, hogy e kérdés túlhaladja az ő tudományát.

— Mily hangzatos ez a latin nyelv — szól közbe az öreg Udodov. — Alon, — tron, — bonus, — antropos. Mily bölcsesség! És ezt mind tudni kell! — mondja sóhajtozva.

— Megint belekotyog a marha — gondolja magában Ziberov. — Úgy ül itt, mint az iskolabiztos. Nem fogom túrni ezt az ellenőrködést! — Nohát mégse tudja? — fordul Petihez. Holnapra a latinból vegye ugyanazt. Most következnek a számtan. Vegye elő a kis táblát. Mi volt a feladat?

Peti ráköp a táblára, majd könyökével letörlö.

Az instruktor veszi a füzetet, s diktál:

— «A kereskedő vett 138 rőf vörös és szürke posztót 540 rubelért. Kérdés: hány rőföt vett az egyikből s hányat a másikkól, ha a szürke posztó rőfje 5 rubelbe, a vörösé pedig 3 rubelbe kerül?» Ismételve el a feladatot!

Peti elismétli, azután a nélkül, hogy egy szót is szólna, rögtön kezdi 540-et 138-czal elosztani.

— Hát miért oszt maga? Várjon csak! Különb-

TRENCSÉNTÉPLICZ.

A Kárpátok gyöngye.

Állomás: □□□□

□□ Trencséntéplicz.

Magyarország legerősebb kényszerfürdői 37—42° C.

Köszvény, csúz, neuralgia, bénulás, ischias stb. ellen.

Nemzetközi fürdőélet. — Háromféle zenekar. — Magyar és német színház.

Prospektussal szívesen szolgál a fürdőigazgatóság. □□□ Igazgató: Oszvald Károly. □□□

lomra nincsen szabatos magyar kifejezés) érezni, játszani, gondolkodni.

Sajnos, de e szük keretben ki nem terjeszkedhetünk az ú. n. «czigányos» és a «naturalista» játéka. Ezeknek az a jellemző oldaluk, hogy ez a genre se czigányos, se naturalista. Azt hisszük, hogy ugyan kikérné magának ezeket az elnevezéseket akármelyik neves czigányprimás, a bécsi «Schrammel» vagy népének. Pedig ezek igenis — naturalisták...

A komoly munkához és sikerekhez föltétlen szükséges a közönség legszélesebb köreinek lelkes támogatása. Az intézet létjogosultságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy néhány tanítvány vidékről, 10—15 kilométernyi kocsitát téve, jár be; nemkülönben az is, hogy érettebb korú tanítványai is vannak a zeneiskolának. A közönségnek, mely oly szívesen látogatja a Széchenyi-kör hangversenyeit, életbevágó érdeke, hogy a zeneiskola minél jobban fejlődjen és megerősödjék. Ha ugyanis ez bekövetkezik, igen rövid idő alatt less késs ennek. quartett-, trio-, solosszámok, sőt, ha igazán komolyan pártolja a közönség zeneiskolánkat: orchester is. És akkor egy csapásra meg van oldva a templomi zene vajdó kérdése is.

Mintha hallanók a kérdést, hogy mire is való a tömörülésre és az anyagi támogatásra való fölhívás; hiszen elvontunk e nélkül is mostanig!

A kérdésre kis vázlatos programmal felelünk.

A zeneiskola eddig csecsemőkorát élte. Tanszakai sem teljesek. A cél tehát az, 1. hogy tanszakai kiegészítsük, 2. hogy tantervét a Nemzeti Zenede tantervéhez alkalmazzuk, 3. kieszközöljük ennek alapján az államérvényes bizonyítványok és oklevelek kiadási jogát. Van még több fontos dolog, a melyet most térzükre miatt meg nem beszélhetünk; de majd visszatérünk még erre...

Ezek a célok, melyeket elérni igyekszünk.

Egyelőre föltétlen szükségesség a gordonka-tanszak föllállítása; ez úgyszólván az alapja a kamarazene kultiválásának, a mely viszont a legintenzívebb és legnemesebb zenei élvezet.

Azt hisszük, ha mindezeket magáévá teszi Eperjes szab. kir. város és Sárosvármegye közönsége, nem fogja megbánni. Hiszen, ha intézetünket támogatja, elsősorban gyermekeknek tesz szolgálatot; de másodsorban magának is használ, mert az anyaegyesület hangversenyei természetesen meg fognak javulni, változatosabbak lesznek és aránylag igen rövid idő alatt meg is fognak szaporodni. Szent-Ivány Ferencz.

Eperjes legyen kulturális gócpontja.

A következő levelet kaptuk: „Mezőkövesd, 1910. június 30. Nagyságos dr. Obetkó Dezső szerkesztő úrnak, Eperjesen. Mélyen tisztelt Nagyságos uram! Olvastam dr. Tarcsay Kálmán úrnak multkor megkezdett sorozatát. Örülök. Ebben a szóban benne van minden. A nagy hangokat nem szeretem; épp azért nem írom, hogy «szivemből, lelkemből örülök», hanem egyszerűbben.

hát csak folytassa. Maradék van? Itt nem lehet maradék. Adja csak ide, majd elosztom én.

Ziberov elkezd osztani s kap 3-at maradékul. Gyorsan letörli.

«Különös... — gondolja s zavarában összekúsálja a haját, és elpirul. — Hát hogy is kell azt megoldani? Hm! Ez a feladat a határozatlan egyenletekhez tartozik s mint ilyen nem is a közönséges számtanba való...»

Ránéz a számokra, s látja a 75-öt s a 63-at...

Hm! Furcsa... Összetenni a 3-at és 5-öt s az 540-et 8-czal elosztani? Nem, mégsem...

— Hát oldja meg! — mondja oda Petinek.

— No hát min gondolkodol? Hisz a feladat egyszerű? — mondja az öreg Udodov a fiának. — Milyen számár vagy te, barátom! Oldja meg már neki, Ziberov!

Ziberov veszi a krétát, s elkezd osztani. Pirul, sáppadozik.

— Ez a feladvány igazi értelmében algebrai — mondja akadozó hangon. — Ezt csak x-el s y-nal lehet megoldani. Különben, talán így is megoldható. Én elosztottam... érti? Most ki kell vonni... érti? Vagy talán... Holnap reggelig készítfte el... De jól gondolja át!... Peti ravaszul mosolyog. Az öreg Udodov is. Mindketten észreveszik az instruktor zavarát.

Nos igen! A főváros rabslolgái vagyunk. Művészet, irodalom, eszrit, meg még a limonádés is csak ott terem. Minden ott sűrűsödik össze. Pedig a főváros nem a főfogasztó. A vidéket pedig elnémtják. Jobban mondva elnémulnak és némák lesznek. Mert nincs közönség. Nincs olvasó. Illetve volna, de elvonják tőlünk; jól tudjuk, hogy kik.

Meg azután sok a kérdőzd tudomány-állat országunkban.

A ki valamit tud, az már író. Persze a becsületes kritikai szemmel nézésre való nevelés hiányzik nálunk. Szemeink nyitvák, de lelke a közönségnek olyan üres, hogy el kell képedni.

Itt az ideje, hogy tegyük a mi lapunkat egy vidéki gócpont világitó fáklájává, a mely fényelgjen és dísz legyen egy, lassankint kialakulni kezdő provinciális gazdasági, társadalmi és irodalmi vidéki körzetnek. Kisvárosunk van, de nagy vidékre, nagy olvasótömegre tehetnénk szert, csak meg kell kedveltetni lapunkat, és persze anyagát is ki kell terjeszteni. Írói és újságírói toll-, színező és realizáló tollakban nincs hiányunk. Csak olvasó kell több, és magunknak kellene igyekezni ezek meghódításában.

Becsületes, decentralizáló ellensége legyünk a főváros magabaszfvó kényszerűségének.

De ehhez ám tervszerűség és előre berendezettség is kell.

Mindenekelőtt pedig ne csak beszéljünk, hanem tegyünk. Ha Nagyságos uram valaha is csak azt gondolta, hogy én is csak amolyan szimpla fitogtató toll-huszárka vagyok, mint sok-sok száz, oh akkor, merem bátran mondani, nagyon tévedni méltóztatott.

Nem volt szükségem arra, hogy Eperjesen mutakozzam, mert hisz' alig ismernek. Egyéni céljaim, nem mondhatom, hogy nincsenek, mert hisz' mindenkinek vannak, de legalább nincsenek egyéni kapaszkodási terveim Eperjesen. Magánérdekkel vádolni tehát nem lehetne. De igenis megmondom, hogy mi vitt engem arra, hogy első közleményemet átadjam Nagyságos úrnak.

Vagy tán ne bosszantsa az embert, hogy Leopold Gyulának ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ ÉS MUNKATÁRS nevű költségomatos-gyártmánya, a hol, elismerem, igen tiszteltreméltó urak is dolgoznak, az én tudtom nélkül hoz közleményt és az épp megjelenik az EPERJESI LAPOK-ban, a nélkül persze, hogy akárki, legkevésbé Nagyságos, sejtethné, hogy egy tanítványa írja, illetve írta ezt. Nos hát, ez bántott. Köntösbem akartam megjelenni, nem pedig név nélkül, mert a mi sok, az sok a főváros uraitól!

De meg már rég tudtam, hogy Eperjesen kell egy kulturális gócpont kialakulnia, mert a centrum már kezd elközcosodni.

Ott van Nagykorös, Kecskemét: a művészetet házasítják be falai közé. Ez csak a kezdet.

De persze, soha ne reméljük, hogy kulturális gócpont-, vagy gócpontunk lesz gazdasági haladás nélkül. Igaz, hogy a csendes természeti tájék jobban kedvez a kulturális művelés föltételeinek, mert hisz' csend, izléses kör, nyugodtabb hang és nem vásári zsvaj, életvesze-

A VII. gimnázista még jobban zavarba jön, fölkel a székről s izgatottan jár-kei a szobában.

— Algebra nélkül is meg lehet azt oldani, — mondja az öreg Udodov, magához húzva a füzetet. — Kérem, tessék nézni...

Hosszasan számolgat s neki is csak 75 és 63 jön ki, a mi egyébként helyes.

— Lám... pedig nem is vagyok gyakorlott...

— Az instruktor úr már rettenetesen érzi magát. Szvszorogva várja, mikor lesz a lecke vége. Még negyedóra van a kétórás időből — valóságos örökkévalóság!

Most tollbamondás. Azután földrajz, majd vallás-tan, végül az orosz nyelv — mennyi sok tudomány van ezen a világon! Bevégezódik a kétórás lecke!

Ziberov fogja a sapkáját, kegyesen nyújtja kezét Petinek, az öreg Udodovtól is búcsúzik.

— Nem kaphatnék-e ma néhány rubelt? — kérdi félénken. — Holnap tandíjat kell fizetnem. Úgyis tartozik nekem 6 hónapi összeggel.

— Én? Ó, igen, igen — dadog az öreg Udodov, nem is nézve Ziberovra. — Örömmel! De nálam most véletlenül nincs, de úgy egy hét vagy két hét múlva...

Ziberov beleegyezik s felhúzza nehéz sárczipőit, megy a másik tanítványához.

delmes tülekedés kell a kulturális műveléshez. A nagy szinek, az amerikai méretű fényávok nem is képesek fixirozni a kultura áldásait oly mértékben, mint a vén Európa.

Hát kritika kell mindenekelőtt. Lássunk és láttassunk a magunk szemével. Irtsunk tövist, számartóvist, állati tudakosságot, engedjük szóhoz sajátjainkat.

Nagy írói csak egészséges koroknak s országoknak lehetnek. Teremtsünk hát egészséges országot, gyűjtsük föl a rothadó középosztályt, mozgassunk minél szélesebb rétegben tömegeket. Legyünk igazi kovász-művészek: éllesszünk, ne pedig élőködünk a fővárosnak viszketegegtől elborított tétén, mint a penész. Az újság ott jár, a hol az élet jár... nem járhat hát messze a művésztől sem.

Teljes tisztelettel

Guttman Miklós.

A korcsmákat vasárnap zárják be.

Végre megjött az első fecske!

Mennyi kérvényezés, mennyi beszéd, mennyi deputációzás volt már a végből, hogy a kormány rendelje el a korcsmák és pálinkamérések vasárnapi munkaszünetét. A törvényhatóságok szabályrendeleteket hoztak, saját hatáskörükben akarták megcsinálni azt, a mit a kormány nem akart általánossá tenni az országban. Sajnos, sem a kérvényezésnek, sem a deputációzásnak nem volt semmi eredménye. A törvényhatóságok szabályrendeleteit pedig nem hagyta jóvá a kormány.

Hiszen, csak hogy egyebet ne említsünk, a «Hanga», a M. Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezete, legutóbbi kongresszusa szintén kérelmezte a korcsmák vasárnapi munkaszünetének elrendelését; ámde kérelmét érdemlegesen nem intézték el. Hogy miért, miért nem, arra elfogadható magyarázatot adni nem tud senki. A mindenkori kormányok hivatkozta az állam pénzügyi érdekeire s abban a véleményben voltak, hogy a korcsmák vasárnapi bezárása a bor- és szeszadó csökkenését vonja maga után. Pedig ebben a dologban valamennyi belügyminiszter tévedett. A korcsmák és pálinkamérések vasárnapi bezárásának nem az a főcélja, hogy a nép kevesebbet igyék, mert elvégre innivaló-szükségétét vasár- és ünnepnap előtt való napon is beszerezheti, ha éppen inni akar.

A korcsmák vasárnapi munkaszünetének legfőbb célja az, hogy különösen a falusi népet megóvjuk a korcsmázással járó nagy anyagi és erkölcsi veszedelmektől, a mértéktelen dözöléstől, az ezzel járó eladósodástól, duhajkodástól, verekedéstől. A legfőbb indoka tehát a korcsmák vasárnapi bezárásának az erkölcsi pusztulás megakadályozása. A vasárnap munkaszüneti nap, tehát akkor több alkalom van az erkölcsi züllés minden fajára. Maga a tétlenség is, a melyet nem hiába neveznek az ördög nyugópárnájának, ösztönyszerűleg készíti az embereket a korcsmák, a korcsmában található könnyebb fajta szórakozások keresésére, az ivásra s ennek végső következményére: a duhajkodásra. Indokolt a munkaszünet a korcsmárosok és italmérők pihe-nése szempontjából is.

Mindezek dacára, a mint említettük, az előző kormány nem akart hallani a korcsmák vasárnapi munkaszünetéről. Kétszeresen örvendetes dolog tehát, a midőn arról kapunk értesülést, hogy az új kormány, még pedig elsősorban a belügyminiszter, ebben a kérdésben az előző kabinet álláspontját megváltoztatta.

Szilagyvármegye törvényhatósági bizottsága abba a kellemes helyzetbe jutott u. i., hogy a korcsmák-, sörházak- és pálinkamérésekről alkotott szabályrendeletét a belügyminiszter — a pénzügyminiszterrel egyetértőleg — f. é. márczius 31-ikén minden kikötés nélkül jóváhagyta. Így rövid időn belül életbeléphet a szabályrendelet e) pontja, a mely szószerint így hangzik:

«e) A korcsmák az 1891. XIII. t.-cz. 1. §-ában meghatározott ünnepnapokon, vagyis vasárnap és Szent-István napján, valamint a keresztény vallásfelekezetek ünnepein, úgymint: karácsony, húsvét és pünkösd első napjain, egész napon át zárva tartandók.»

Szilagyvármegye alispánja máris kiadta a járási főszolgabírákhoz, polgármesterekhez és községi előljárókhoz intézett rendeletét, a mely szerint a belügyminiszter által jóváhagyott szabályrendelet f. é. június 5-ikén életbelép. Június 5-ikétől kezdve tehát Szilagyvármegye területén vége szakadt a korcsmai duhajkodásnak, megfogynak a részeg, garázda emberek. megszűnnek a

Sokat takaríthat

meg, ha férfi- és gyermek-ruha szükségletét

csak KASSÁN

Fő-utca 55. szám alatt

a színházzal szemben,

ERDÉLYI-nél

szerzi be.

Az ár feltüntetve minden darabon!

dőzsölést követő verekedések, czivakodások, mert a szabályrendelet elsősorban is az ellene vétő *korcsmárost* sújtja szigorú büntetéssel.

Nem tudjuk, a többi törvényhatóság követni fogja-e Szilágyvármegye példáját, de mindenestre *kívánatos volna*, ha valamennyi vármegye — köztük Sáros is — költésének tartaná a Szilágyvármegyéhez hasonló szabályrendelet alkotását. A belügyminisztériumban megteremtett a jég, nem kell többé attól félni, hogy a miniszter megtagadja hasonló szabályrendelet jóváhagyását.

Szilágyvármegye szabályrendelete egyéb rendelkezésben is megérdemli, hogy közfigyelemre méltassuk. Így mindjárt az 1-ső § kimondja, hogy korcsmát, pálinkamérést és sörházat nem szabad nyitni *szigeteken, sem pedig templomok, iskolák közvetlen szomszédságában*. Ilyfajta középületektől *legkevesebb 100 méter távolságra* lehet csak korcsmát, sörházat vagy pálinkamérést felállítani.

A szabályrendelet jelentékenyen korlátozza a korcsmák záróját is. Korcsmát és pálinkamérést télen át *este 8 órákor*, nyáron pedig *10-kor be kell zárni*, kivéve Szilágyvármegye városait, ahol a szabályrendelet valamennyire kitalálja a záróját. A szabályrendelet a *szállodákra, vendéglőkre és kávéházakra* nem vonatkozik.

Az első fecske megjött tehát! Itt a legfőbb ideje, hogy a többi nyomon kövesse! Az állam finanszpolitikájától nem várhatjuk azt, hogy a korcsmák vasárnapi munkaszünetét az egész országban általánosítsa; ámde Szilágyvármegye szabályrendeletének belügyminiszteri jóváhagyása megmutatta az utat, a melyen a törvényhatóságok haladva, élet vehetik a vasárnapi korcsmázás szörnyű nagy, anyagi és erkölcsi veszedelmének.

A mint örömmel értesülünk, Lukovich Aladár, vármegyénk közgazdasági előadója, a közigazgatási bizottságnak július 14-iki ülésén már indítványozni fogja, hogy a vármegye hasonló szabályrendeletet alkosson.

Miért nincs az Amerikai Egyesült-Államokban szocializmus?

Írta: **Deutschenschmied Jenő**, az eperjesi Martinovics-kör tagja. (Folytatás.)

Amerikában nincs meg a specifikus proletár-szocialista osztálytudat, s ez okozza, hogy a szervezett munkások, vagyis a proletárság többsége és elitje, hajlik a *polgári-szocialista* reformok felé; míg Németországban a többség gyűlöli minden polgár-barátot, mint a revolucionárius szocializmus «ellenségét».

Ezek szerint tehát az igazi szocialdemokrácia hiányzik, vagy legalább is nem annyira fejlett, mint az európai kontinensen, — a magas kapitalisztikus fejlődés ellenére. Miért?

Sokak szerint az angol-szász fajon múlik, hogy Amerikában eddig nem volt szocializmus. Két szempontból is helytelen ez a felfogás. Először az angol-szász faj természeténél fogva nem alkalmas szocialista mozgalmakra, példa rá Ausztrália, másodsor Amerikára lakossága nemhogy kizárólag nem áll angol-szászból, de tán még túlnyomórésztben sem. Hisz' az 1909-ben bevándorlott lakosságnak csak 26%-a angol-szász és 25-8% tiszta német; a XIX. század összes kivándorlási adatait összevéve, az eredmény: 33-58% angol-szász, 24-16% német. Az igazi okot — ettől eltekintve — az amerikai politikai szervezetben, a munkás politikai helyzetében kell keresnünk.

Amerika a demokrácia hazája. Ennek természetesen következménye a nagy rétegekbeni általános választójog. Az alkotmány bonyolultságát csak növeli, hogy nemcsak a törvényhozó-testületek töltenek be közvetlen választás által, hanem minden magasabb közigazgatási hatóság, felsőbb bírói hivatal, kormányzó és helyettese stb. is, s mind aránylag rövid időre. Tehát a nép választ, még pedig rövid határidőre. Ha figyelembe vesszük, hogy a köztársasági, tartományi választásokhoz hozzájárul még a helyi hatóságok betöltése, átláthatjuk, hogy, ha minden polgár lelkiismereti kérdést csinálna abból, miszerint csakis alkalmas jelölre adja le szavazatát, egész élete választási problémák megoldásával telnek el. Kb. 22 választás esik évenként egy-egy polgárra.

Kezdetben — hisz' mindössze 130—140-éves az

Unio — kevés volt a választó s kevés az állás; így maguk a törvényhozó-testületek vezették a választást. De a demokrácia szélesbülésével a választási mozgalmak vezetése is demokratizálódott. Demagógok vettek kezükbe a választási gépezetet s egy csomó független elemmel megalkották a hivatásos politikusok hírhedt seregét. Hatalmuk oly arányban nőtt, a mennyire komplikálódott a választási gépezet. A vezetők kezében összpontosul minden hatalom, szükség esetén ők hívják egybe az egyes választókerületekben a választógyülekezetet, itt választják a delegátusokat, — persze a vezetők ajánlatára, — kik a conventiót alkotják. A conventio jelöl s ha kész a lista, jön a hangulatsinálás és szavazás. Ezen, óriási gépezet helyes irányban való működtetésére kiváló emberek s rengeteg pénz szükséges. Bryce egy rendes választás költségeit 700,000 d.-ra becsüli. Egy mayor-választásnál a demokrata Tammany 3700, az ellenpárt 4000 gyűlést tartott; a Tammany-1500, a fuzionista-párt 2500 szónokkal dolgozott; nyomtatványokra a Tammany- 60,000, a fuzionisták 10,000; jelvényekre, zászlókra mindkét párt 25,000; a Tammany- egészben 900,000, a fuzionista-párt 500,000 d.-t költött. Elnökválasztásnál az összes kiadás kb. 5 millió d., vagyis kb. 21 millió korona. Már most, hogy mily nehéz a helyzete ezekkel szemben valamely önálló munkáspártnak, könnyen átlátható.

A köztársaság keletkezéséről fogva, az amerikai nyilvános életen két hatalmas, egyenlően erős párt uralkodik. Nevük lényegükből nem árul el semmit. Honnan van az a nagy vonzóerő, a melylyel e két párt a közéletet teljesen a maga számára foglalja le? Első helyen áll a pénz nagy bősége, a mit a pártok három forrásból szereznek. 1. Önkéntes adományok; csakhogy, mivel kizárólag a tőke szolgálatában áll a két párt, az ő érdekeit szolgálja, így sokkal is adakozóbb, mint pl. Európában. Sőt ugyanazon tőkés mind a két pártot segíti, mert ha az egyik államban a demokráciának van nagyobb kilátása az uralom megszerzésére, az kap; s ha a másikban a republikánusoknak van jobb helyzetük, ők kapnak támogatást. 2. A hivatalnokok fizetésének bizonyos százaléka. 1880-ban a new-yorki városi hivatalnokok 11 millió d. fizetéséből 270,000 d. ment a pártkasszába, a mi csak 1.025,000 kor. Még a kifutó gyerekek fizetéséből is levonják a százalékot. 3. A jelölt is kénytelen a pártköltségekhez hozzájárulni, s ez a járulék bizony a legtöbbször fölemészti az egész fizetést, sőt sokszor még többet is. New-Yorkban egy bírói állás 15,000 d.-ba kerül, vagyis 75,300 kor. ba. Ennek az egész összegnek mindenkéltől az a célja, hogy szavazatok véteszenek rajta. A négyeket, a műveletlenebb bevándorlókat, a proletáriátus szennyt egyszerűen megveszik. A szavazatok legnagyobb részét azonban a legkülönbébb úton szerzik meg, s ekkor látjuk igazán, hogy mily tökéletes ez a gépezet, mely «politikus» embereknek kell a kezükben tartaniok a vezető gépész szerepét, nehogy egy pillanatra is megálljon. Szűkös időben segíti a nyomorgó választót, egyiknek kölcsönöz, a másiknak ingyen vasúti-jegyvet szerez, nagy ünnepeken tyúkkal lepi meg, betegnek orvosságot, halottnak koporsót féláron eszközöl ki, — hogy mindezzel a párt megszereti magát a szó legteljesebb értelmében, az magyarra nem szorul. Egy csapszékéből sem hiányzik a pártágens, a «worker», a ki italozás közben szedi le lábáról a választót; ha lehet szép szerével, ha nem, fenyegetéssel. Egyiknek engedély kell, a párt megszerzi; a másik valami rendszabályt sértett meg, a párt elsimítja, — hisz' az illetékes hatóságok is mind az ő befolyása alatt állanak. Fenyegét s megbünteti; a hivatalnokokat elbocsátatja vagy kibuktatja, a szabályokat nem tartó gyárosra — ha nem az ő emberük — szigorú vizsgálatot rendel el, folyton zaklatja. A hatalom a kezükben van, innen a rendkívüli vonzóerő, s ezért állanak rendelkezésére bővében az eszközök, elsősorban a pénz.

Világos tehát, hogy a hivatalra pályázónak, ha pozitív eredményt akar elérni, minden igyekezetével valamelyik párt szolgálatába kell állania. A «spoils-system» a legtökéletesebben érvényesül. Nem a kvalifikáció, hanem a «hozzátartozás» szerint töltenek be az állások. Az elnöktől lefelé, minden állás, a választással betöltendő éppúgy, mint a kinevezés útján megnyerendő, csakis «hívó pályázóval» töltenek be. Ezt a szoros kapcsolatot a pártok és hivatalkiosztás között éppen a szocialista mozgalom sínyli meg leginkább. A «spoils-system» uralkodásáról még a legutolsó portagyerek is tud, s ahhoz is tartja magát; bár érzelmeiben szocialista, ezt ki nem nyilváníthatja, mert állását rögtön veszíti, vagy kibukik a jelöltségéből. Minden jelöltre nagy próba vár, de aztán meg is van a jutalom. Különösen a munkáspártok vezetőit vértetik föl zsíros állásokkal, hogy sérthetetlenek és ártalmatlanok legyenek. Chicagóban rövid pár év alatt 30 munkásvezető került hivatalnoki állásba. Ily körülmények között bizony senkinek sincs kedve hirdetni a fennálló társadalmi rend eltörését.

De nemcsak a szorosabb értelemben vett személyes, vagy baráti érdek hajtja az egyest a két nagy párt szolgálatába, hanem eszményi momentum is; mert ugyan ki vihette keresztül akármilyen kisjelentőségű politikai reformot is a párt támogatása nélkül? Amerikában a kongresszus még jelentéktelenebb munkát végez, mint Európa legtöbb államában; hiszen a választást vezető párt szava beszél mindenütt, úgy a hivatalokban, mint az országgyűlésben.

Hogy mily hamar fölszív a két nagy párt minden harmadik alakulatot, szép példa a coloradói választások. A szocialista jelöltekre 1902-ben jelentékeny szám szavazott; 1903-ban voltak a nagy sztrájkok s valószínűs hatalommá fejlődtek, az elkeseredettség határtalan volt s két év múlva — a felére apadt szocialista szavazatok száma, mert a szavazók a demokráciához mentek át. Folyik ez abból is, hogy az amerikai, «a mérhető» nagy iránti érzékénél fogva, csak annál a pártnál érzi magát jól, a hol a szavazatok száma nagy; ez a felfogás eredményezi továbbá azt is, hogy vak tisztelettel viseltetik a többség által megválasztott tiszték iránt. S hogy állandóan fennáll e két nagy párt, köszönhető annak az általános emberi gyöngeségnek, vagy erőnek, mely szerint leginkább oly egyesület szeret az ember elősegíteni, a melyre büszke lehet. Így segítik elő a két nagy párt egyedúrásági jellegét az összetalálkozó anyagi és ideális gondolkodású egyedek.

E régi nagypártokat óriási trösztökhöz lehetne hasonlítani, a melyek, az anarchikus gazdálkodást megszüntetve, tökéletes szervezkedésükkel minden különálló, kisebb vállalatot még csírájukban elpusztítanak. Harmadik párt Amerikában létre nem jöhet s, ha létrejön, a mai viszonyok között súlyra sohasem emelkedik, és kérészetül lesz. A két ellenség — ha kell — még egyesül is a «harmadik» megbuktatására. Hogy eddig minden alakulás balsikerrel, kudarczal végződött, egymaga elegendő bizonyíték a fenti állítás igazolására; s a sok kudarc azt a közvéleményt teremté meg, hogy minden «harmadikat» bizalmatlansággal fogad az amerikai s jóformán utópistának látszik minden ily irányban törekvő. (Folyt. köv.)

Értesítők.

I.

As Angolkisasszonyok eperjesi leánynevelő-intézetének XXVIII. évi értesítője szerint az iskola óvodát, elemi és előkészítő polgári s felsőbb leányiskolát foglal magában. «A harc» cz. értekezést Schaefer Jakab jezsuita szerzetes írta. Ebben főleg az érzékiségtől való óvakodásra inti a leányokat. Erre szolgálnak szerinte: 1. az önmegtagadás; 2. örködés a külérzések (szem, fül, nyelv) fölött; 3. a rossz alkalmak kerülése; 4. az imádkozás és az ehhez tartozó ájtatossági gyakorlatok s különösen: a) a gyakori gyónás és áldozás; b) a Boldogságos-Szűz tisztelete. Ez utóbbira vonatkozólag az értekezés következőleg tanít:

„A Boldogságos-Szűz az égi liliumnak, a tisztaságnak és ártatlanságnak védője, ápolója. Mária a tisztaságnak és szép-szeretethek anyja. Az ő szent nevének kimondása sokszor megfutamítja a tisztátalan kísértőt. Megható olvasni, *mint küsdtek*, Mária oltalma alatt, a régi kongreganisták angyali *erényükért*. A tridenti évkönyvek beszélnek, hogy akkoriban sok kongreganista gyűrűjének drágakövébe a két szót vésette: «Virgo Maria»

„BITUMINA“

kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen. — „Bitumina“ régi zindelytetők átfedésére is kiválóan alkalmas. Csakis védjeggyel ellátott tekerceket fogadjunk el.

Gyári főraktár Eperjes és vidéke részére:

MOSKOVITS GYULA vaskereskedésében, EPERJES.

tiszta bitumenből készített, valódi aszfalt-tetőlemez; tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolászt nem igénylő
— TETŐFEDŐANYAG. —

„Bitumina“-val fedett tető bemeszelve szép fehér marad és

s ha angyali erényüket veszeljésvetve éretek, gyűrűjükre tekintettek, mondván: «E szent Szűz vagyok». Svaic Freiburgban kemény kísérteteknek volt kitéve egy fiatal sodalis (Mária-gyermek). Hogyan küzdött? Valahányszor rosszra akarták csábítani, határozottan azt felelte: «Sum B. Virginis Mariae Sodalis». «Mária gyermeke vagyok!» Tridentben egy kongreganistának azon dicséretes szokása volt, hogy valahányszor kísértetelt, megemlékezett arról, hogy ő sodalis; és saját vallomása szerint mindenkor győzött a leghevesebb kísértetek ellen is. Mások a kísértetek idején így imádkoztak Szűz-Máriához: «Szent szüzesség által, oh legtisztább Szűz-Mária, szennyből tisztítsd meg szívem' és testem!» «Per sanctam Virginitatem tuam, purissima Virgo Maria, emunda cor et carnem meam. Amen.» Igen soknak az volt a szokása, hogy a kísértetek idején térdre borultak, s elmondották a felajánló-imádságot s megújították esküjüket, melylyel Mária zászlajához szegődtek. Dicső bajnokok! dicső harcz! dicső győzelem! S mily dicső lesz jutalmuk? Gyermekek! kövesd őket.

Az intézet igazgatója: Zaborovszky Béla prépost-plébános; intézeti főnöknő: Hajek Irén angolkissasszony. A felsőbb leányiskoláról bevezetőt Fethe Ferencz kir. kath. főgimnáziumi tanár írt, a mely szerint a nőnevelés fölvele (szerző szerint szentháromsága): a hit, a munkásság és a nemzeti műveltség.

A felsőbb leányiskolában, alapításának ez első évében, az I. és az V. osztálya állott fenn. Tanerőinek száma 13 volt; ebből 5 férfiú (közülök 3 a kir. kath. főgimnázium tanára). Az I. osztályba 11, az V. osztályba 16 tanuló iratkozott; a 27 közül 3 evang., és 2 izr. volt, a többi pedig kath. Eperjesi és sárosvármegyei a 27 közül csak 15 volt. Elégtelen osztályzatot itt egy tanuló sem nyert. Az értesítő közli ezután az internátus rendjét. Fölkelés után minden reggel a növendékek az intézet kápolnájában misét hallgatnak; minden kis- és nagyünnepn énekes mise van. Az egyfolytában való tanítást itt még nem léptették életbe. Fizetendők a felső leányiskolában: tandíj 200 kor., házirosvonak 10 kor., butorhasználat 5 kor., multságokra 6 kor., tankönyvekre 20 kor., élelmézésért 480 kor., mosás 40 kor., zongora (heti 3 vagy 6 óra) 14 vagy 28 kor., műének 20 kor., festés 40 kor., táncz 20 kor., torna 10 kor., sodronybetét használatáért és mosdómedencze beszerzéséért 6—6 kor. Összesen 877 kor., ha a növendék csak heti 3 zongoraórát kap. (Igen magas összeg!) A polgáriban tandíj évi 30, az elemiben az alsó osztályoknál 10, a többiben 20 kor. A tandíjnak az 1908: XLVI. t. cz. értelmében az elemiben már meg kellene szünnie. E hét iskolában összesen 31 tanerő működik (közülök 8 a felső leányiskolában is tanít). Van 4 világi tanítónő is: Huszovszky Irén, Járzsemszky Emma, Kaminszky Janka és Reisinger Teréz s 1 világi óvónő: Varga Ilona. A tanítónők közül 1 (a zongoratanítónő) heti 45 (2), 6-an heti 26 órán át oktatnak; 1—1-nek csupán heti 17, illetőleg 18 órája van. A nagyvásárok és a kálváriai búcsú napjain szüneteltek az előadások. Kirándulásokat tettek: Csemétére, Tátrafűrde, Nagysárosra, Kassára, a Szadellői-völgybe, a Szentlászló-hegyre és Borkútra. Résztvettek több körmeneten és kongregációs ünnepeken; a fotoplasztikumban gyakran megfordultak, sőt egyszer a színházban is (jún. 3.), midőn Konradi Lajos, a kassai püsp. műszaki iroda vezetője, Jézus életét, szenvedését és halálát mutatta be vetített képekben. Az elemibe és polgáriba 681 növendék járt; közülök 2 evang. és 9 izr. volt, a többi katolikus. Anyanyelvére nézve több, mint fele (371) tot volt. A legfiatalabb tanuló itt az év végén 7-éves volt, a legidősebb 18. A IV. polg. oszt. tanulók közül az érdemüblán kitüntettek: a magaviseletből Velinszky Irén, a hittanból Schiller Margit, a tantárgyakból Vaskovics Mária, a rajzból Szediák Mária, a kézimunkából Zsigmond Irén, az énekből Petricskó Gizella. A jövő tanévre a felső leányiskola II. és VI. osztálya is megnyílik; az elemibe csak katolikus gyermekeket vesznek föl. Végül az igazgatóság kéri a szülőket, hassanak oda, hogy gyermekeik a szünetidő folyamán vallási köteleimnek eleget tehesenek: vasár- és ünnepnapokon misét hallgassanak, a bűjtöt megtartsák, köteles imaikat elvégezzék. Továbbá akadályozzák meg, hogy a gyermek neki nem való könyveket, újságot, regényt olvasson. Táncziskolába, a hol fiúkkal együtt vannak, a szünetidőben sem szabad járni.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 60,698. sz. rendeletével — méltányolva a Széchenyi-kör nemes misszióját, kulturális tevékenységét — Körünknek 1910-re 1000 (ezer) korona segélyt utalt ki azzal a megjegyzéssel, hogy a költségvetésen kívüli állapot megszűnése után az összeget 1500 kor.-ra fogja fölemelni. A nagylelkű segélyért ez úton is hálás köszönetet mond a Széchenyi-kör elnöksége.

Igazg.-választmányi gyűlés. A

Kör igazg.-választmánya június 16-ikán ülést tartott Semsey Boldizsár elnöke mellett. Dr. Wallentiny Samu titkár fájó szívvel parentálta el a Kör nagyevű tiszteleti-tagját: Mikszáth Kálmánt. Majd szívélyesen üdvözölte a gyűlésen megjelent Balogh Bertalant, a ki a képkiallítás ügyében lesz szíves tájékoztatni az igazg.-választmányt. — Jelenti a titkár, hogy az egyes szak-választmányok megalakultak s kiküldték képviselőjüket az igazgató-választmányba. És pedig a népnevelésibe Slajchó Mihályt, a magyar-irodalomba Peskó Ödönt, a zeneibe Káldi Sornát, a színészetibe dr. Both Tamást és az idegennyelvi váasztmányba dr. Hebelt Edét. Több folyó ügy elintézése után kimondta a választmány, hogy ezentúl a művész-szoba használatáért bálók alkalmával 15 kor.-t kell fizetni. Új könyvszekrényre és a könyvek bekötésére a választmány 300—400 kor.-t szavazott meg.

H I R E K.

— **A főrendiház elnökévé** a király, az 1910—1915 iki országgyűlés tartamára, gr. Csáky Albint nevezte ki. Gr. Csáky Albin 1841. április 19-ikén, Korompán született. Alig 26-éves korában, mint főispán, átvette Szepesmegye kormányzását és e tisztségben 1888. szeptemberéig működve, idő közben a 16 szepesi városok kerületének előbb kir. biztosa, később kerületi grófja, továbbá Lőcse, Késmárk, Gölniczbánya városok és Sárosvármegye főispánja volt.

— **Új kúriai bíró.** A király Bethlenfalvy Antal kassai kir. ítélőtáblai bírónak a kúriai bírói címet és jelleget adományozta.

— **Elismerés a közlekedés-ügy előmozdításáért.** A kassai kereskedelmi és iparkamara legutóbbi közgyűlése Dobránszky Endre gölniczbányai állomásfőnököt, hazai, de különösen felsőmagyarországi közlekedésügyünk fejlesztésének érdekében kifejtett, hasznos munkálkodásáért, levelező-tagjává választotta. Együttal fölkerlte őt, hogy hazai közgazdaságunk fejlesztésének nagy munkájában ismert tevékenységével támogassa a kamarát.

— **Kinevezés.** A honvédelemügyi miniszter Zeleny Menyhért eperjesi segédlelkézt, 9. h.-gyalogezredbeli póttartalékost, tartalékos róm. kath. honvéd segédlelkészé; az eperjesi g. kath. püspök Gojdiacs István végzett egyetemi hallgatót, a hittudományok licentiáusát, püspöki igatatóvá; Kobulniczky grill kistóvanyi lelkézt Kassa város bemutatása alapján, Garadnára lelkészévé kinevezte.

— **Az egyházmegye köréből.** A kassai róm. kath. megyés-püspök Mikó Vilmos újonnan fölszentelt papot Tótsóvárra, Arvai Mihályt Kurinára és Szekeres Jánost Sirokára káplánokul küldötte.

— **Véglegesítés.** A pénzügyminiszter Kusza József girálti, ideiglenes minőségű adótitstet véglegesítette.

— **Házasság.** Fenyvesi József eperjesi p. ü számellenőr június 29-ikén vette nőül Klemens Lipót Máv. föellenőr leányát, Galgóczy Emma operaénekesnőt Budapesten, a VII. kerületi anyakönyvvezetőnél.

Dr. Mohr Viktor, a budapesti, Deák Ferencz-téri evang. főgimnázium tanára, jún. 26-ikán Kassán Szamovolszky Vilmmával, Szamovolszky Ödön kiváló nevű, budapesti szobrászművész húgával, házasságra lépett. Az egyházi esketést a férj bátyja, Mohr Béla kassai evang. lelkész, végezte.

— **Háziezredünk 50-éves jubileumát** úgy Eperjesen, mint a Bécsben állomásozó törzsnél és 3 zászlóaljnál méltóan megünnepeleltek. Városunkban kedden (jún. 28.) a Vigadó termében társasestélyt rendeztek, a melyre nem csupán az itt állomásozó egész tisztikar, — élén Achberger József tábornokkal —, de a polgári társadalom köréből, valamint a tartalékos tisztok közül is számosan megjelentek. A résztvevők közt voltak — többnyire családjakkal — Semsey Boldizsár főispán, Tahy József alispán, Uhlarik Mátyás kir. tvsz. elnök, Krayzell Aladár polgármester, Pehovits Ágost p. ü. igazgatóhelyettes, dr. Müller Bertalan ügyvéd, dr. Wallentiny Samu főgimnáziumi tanár, dr. Holénia Gyula t. főorvos, Nádashy Sándor városi főpénztáros, Semsey Miklós állomásfőnök, Kovács Sándor főállatorvos, Thomae Aladár posta- és táviradai hivatali főnök, dr. Obetkó Dezső jogakad. tanár, stb. Az 5. ezred zenekara Hoffmann Ferencz karnagy vezetésével szép darabokat adott elő, a melyeket a közönség általános tetszéssel fogadott. Vacsora és hangverseny után kedélyes táncmultság következett, a mely a késő órákig eltartott. Másnap, szesdán, reggel 1/2, 10 órakor, a nemzeti, királyi és városi színű zászlókkal és címerekkel fölkesített vármegyei

laktanya udvarán díszes tábori sátorban Leskó István kassai prépost-kanonok, a ki már 1860-ban az ezred tábori lelkésze volt, misét mondott. Ezt követte a díszöltözetben kivonult zászlóalj előtt Meisel Emil őrnagy, zászlóaljparancsnok német, Lehoczky Lajos századosmagyar és Révész Gusztáv hadnagynak tot nyelven mondott beszéde, a melyben a nap jelentőségét megmagyarázták s a katonákat a haza és a király iránti hűségre lelkesítették. A tábori istentiszteletre, a tisztikaron kívül, szintén nagyszámú hölgy- és férfiközönség jelent meg. Résztvette Meixner Hugó altábornagy, kassai hadosztályparancsnok is. A beszédeket a zászlóaljnak a katonazene hangjai mellett bemutatott díszmenete követte. Egy órakor a szépen földészített tiszt étkezőben bankett volt, a melynél több felköszöntő is hangzott el. Bécsben az ünnepély a rossai kaszárnyában folyt le, s azon is számos előkelőség jelent meg. Ő Felsége, Ferencz Ferdinánd főherczeg-trónörökös, br. Schönaich közös hadügyminiszter, Ziegler Alfréd kassai hadtestparancsnok rendkívül meleghangú táviratokban gratuláltak. Különösen elismerő volt a király távirata, a ki már az ősszel, egyik dísz-szemle után, a 67. sz. ezredet mint követendő mintacsapatot jellemezte a szemle után egybegyűlt tisztok előtt. A szép ünnepély, a mely iránt Eperjes sz. kir. város közönsége — a szeretett háziezred iránti őszinte rokonszenv kifejezéséül — nagy érdeklődést tanúsított, ezzel befejezést nyert.

— **Halálozás.** Özv. Török Józsefné szül. Ivanczky Mária, életének 72-ik évében, június 27-ikén Tótsóvárt elhunyt.

— **Az Angolkissasszonyok kiállítására,** a melyet a múlt héten növendékeik festményeiből és rajzaiból, úgy az óvodabeli gyermekek készítményeiből rendeztek, általános tetszést nyert. Meglepő volt a tanítványoknak ügyessége és az elért szép eredmény. Különösen kiűnt Szediák Anna 13-éves tanuló 4, igen sikerült tájképével és jó rajzaival. A jól sikerült tárlatért Konvolinka Júlia angolkissasszony, illetőleg Varga Ilona óvónő őszinte elismerést érdemelnek.

— **Közjegyzői iroda áthelyezése.** Dr. Balpataky Imre kir. közjegyző irodáját július 1-jétől a g. k. káptalan új palotájába (Kassai-út 1. sz.) helyezte át.

— **Buziásfürdő a Magyar Nauheim** elnevezést teljes joggal megérdemli, mert daczára annak, hogy hazánk ezen legkiesebb fekvésű gyógyfürdőjében a szívbetegek kezelése és gyógyítása még csak 12 év óta folyik, máris sok száz gyógyult áldja Buziásfürdő páratlan hatású gyógyforrásait. Buziásfürdő, mint elsőrangú, szívbaj elleni gyógyfürdő, immár az egész világon el van ismerve és ezért látogatottsága évről-évre nőttön nő, annál is inkább, mivel Buziásfürdő tulajdonosa, Muschong L., páratlan áldozatkészséggel és fáradhatlan szorgalommal működik azon, hogy Buziásfürdőt, mely a betegeknek a legnagyobb kényelmet és szórakozást nyújtja, mérsékelt árak mellett, a kontinens legeiső gyógyfürdőinek sorába emelje és világfürdővé tegye.

— **Antal Pál győzelme Prágában.** Június 26-ikán rendezte nemzetközi mérkőzését a prágai Sportovní Klub laviá. A verseny a szó szoros értelmében vett nemzetközi verseny volt, mert 14 külföldi atléta vett benne részt. Antal Pál, az E. T. V. E. kiváló tagja, Eperjes város sportkedvelő közönségének áldozatkészségéből indult e versenyen, a melyen megnyerte Csehország diszkoszvető-bajnokságát s második lett a súlydobásban. — Az E. T. V. E. július 3-ikán Debreczenbe küldi néhány jelesebb tagját a Felsőmagyarországi bajnoki viadalra. Reméljük, hogy a következő számban atlétaink újabb sikereiről fogunk beszámolhatni.

— **Nyugdíjhelyesbítés.** Bakajszá György eperjesi kir. g. tképző gyak.-isk. tanító 41 évi és 2 havi működés után mindössze 1340 korona nyugdíjjal vonulhatott megpihenni, mert, állítólagos megszakítás miatt, a vallás- és közoktatásügyi miniszter 25 szolgálati évet be nem számította. Bakajszá ez ellen panaszt adott be a közigazgatási bírósághoz, a mely is a napokban a nyugdíjat 2700 koronára ítélte meg. Ennek alapján a vall.- és közokt.-ü. miniszter a nyugdíjat 2700 kor.-ra helyesbítette.

— **Jogi-vizsgákra való készülés megkönnyítése.** Dr. Dobó jogi szeminárium Kolozsvárt azok érdekében, a kik hátralevő jogi-vizsgáikat szeptember hónapban vagy esetleg később akarják letenni, de Kolozsvárt szigorlatuk előtt csak rövid ideig tartózkodhatnak, tankönyveket helyettesítő s az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzeteket már most kikölcsönzi, az illetőket szigorlatuk előtt pár napi rekapituláló kurzuson előkészíti s többszöri próbaszigorlaton az egész anyagból kikérdezi. A ki jogvégzett, azt három hónap alatt doktorátushoz juttatja az intézet, mely a kolozsvári összes jogi-vizsgákra előkészít. Tanrendszerét és működését ismertető könyvét, «Tájékoztató a jogi szemináriumról», díjmentesen megküldi.

— **Trencsénteplicz** fürdőhelyen máris élénk fürdőélet pezseg és az ideérkező fürdővendégek száma jóval meghaladja a tavalyi látogatottságot. Az eddigi vendégek száma közel 3000. Az ideérkező fürdővendégek az új vezetőség előkezesétől el vannak ragadtatva. De nemcsak a látogatottság emelkedett, hanem a bel- és külföldi társaság legelőkelőbb nevei láthatók a fürdővendégek sorában. A gyönyörű névsorból kiemeljük a következőket: Metternich-Sándor Paulina hercegnő és leánya Clementina Wienből, Königswarter Adolfin báróné Wienből, gr. Karátsonyi Jenő Budapestről, gr. Degenfeld Ottó Ácsról, gr. Csáky Béla Budapestről, Osnoischin Alexej Alexandrovic Nowaja-Kwasobkából, gr. Kospoth Ágost tartományi tanácsos Kriethenből, gr. Stadnik János Wielka-Wiesből, De Beaufort Armand cs. és kir. alezredes Wienből stb. A vendég-névsor azon örvendetes körülményt igazolja, hogy Trencsénteplicz immár világfürdő, s hogy a Kárpátok ez igaz gyöngyében internacionális élet honol. Az új fürdőigazgatóság a közönség eme felkarolását azzal halálja meg, hogy minden lehető megtesz, hogy a fürdőközönség minél jobban érezze magát. Ezen intézkedések közé tartozik az is, hogy a rendes gyógyzenekaron és cigányzenén kívül minden szerdán délután a cs. és kir. 71-ik gyalogezred zenekara Trencséntepliczben hangversenyez. Megemlítjük, hogy a rituális vendéglőt teljesen újonnan átalakították és ennek berletét Pinkász Jakab, ismert bécsi kőservendéglő-tulajdonos nyerte el, ki azt szigorúan rituális elvek szerint vezeti. Noorden tanár a tavasszal Trencsénteplicz új tulajdonosainak meghívására meglátogatta a fürdőhelyet s ennek felszereléséről dicséretileg nyilatkozott. Szükségesnek tartotta azonban, hogy a fürdőtelepen egy orvosi ellenőrzés alatt álló dietétikus konyhát szervezzenek. Noorden tanár ezen szakvéleményét megszívlelték s már e héten megnyitották a dietétikus konyhát is, melynek áldásait a művelt nagyközönség előtt nem kell méltatni. Trencséntepliczen ugyancsak élénk a színházi élet is s e héten majdnem minden előadás teli ház előtt folyt le. A jövő hét is sok élvezetes estét ígér, a mint ez a következő műsorból látható: mult vasárnap «Az elvált asszony», hétfő «Szabadba vezető ajtó», kedd «Ő tisztességes akar lenni», szerda «Luxemburg grófja», csütörtök «Varázskeringő», július 1-jén, pénteken «Noblesse-kávéházban», szombaton «Baromfiudvar», vasárnap «A dollárkirálynő». Itt említjük még, hogy értesüleink szerint júl. 6-ikától kezdve két hétig Szabó magyar szintársulata fog Trencséntepliczen előadásokat tartani. Régi óhaj teljesül ezzel. Nemcsak nagyszámú magyar közönség jogos kívánsága volt, hogy pénzért magyar előadásokat kapjon, hanem a külföldi közönség is szívesen veszi, hogy ha már hozzánk jön, legalább valami magyart halljon. Úgy halljuk, hogy a magyar szintársulat ide telepítése elsősorban a fürdő új tulajdonosának: a Magyar Gyógyfürdő-Részvénytársaságnak az érdeme, mely jelentős áldozatot hozott ezen hazafias cél elérésére.

— **Az eperjesi ág. h. ev. I. egyh. elemi és leány polgári-iskolája** lapunkban április 10-ikén közzétett építési tervpályázatának eredménye a következő: Beérkezett 12 drb pályaterv. E tervek közül az I., ötszáz-koronás díjat Lázár Géza műépítész Budapest, a II., háromszáz-koronás díjat Dvoráček Lajos építész Medgyes nyerte el. Megdicséretetett Glasz Vilmos eperjesi építész, építőmester pályaterve. A pályatervek 1910. július 4-ikétől 12-ikéig az eperjesi ág. hitv. ev. I. egyház lelkesi irodájában bárki által megtekinthetők. A nem-díjazott tervek a feladóvevény és a cím beküldése ellenében július 12-ike után a pályázóknak visszaküldjük. Eperjes, 1910. jún. 22. Az evang. iskolaszék elnöksége: Korbély Géza, ev. lelkész, iskolaszéki e. elnök.

— **Kuglizóverseny.** Az Eperjesi Kuglizó-Társaság június 22—25-ikéig kuglizóversenyt rendezett, a mely iránt igen nagy volt az érdeklődés. Kibebotott 680 bárcza és kiosztásra került 14, igen szép tárgydíj. Az első díjat ismételten a «kuglikirály», Faltin Géza, nyerte el 103 bábúval. Azonkívül díjat nyertek a következő társasági tagok: dr. Liska Mihály 100, dr. Strausz Zsigmond 99, dr. Kovács Viktor 96, Meislinger Győző 96, Pálka Ottó 91, Mészáros Lajos 86 bábúval stb.

— **Olcsó ruhák beszerzése.** Rendkívül olcsó eladásra kerülnek július 1-jétől 31-ikéig: a szezonból felmaradt összes, színes gyapjú női ruhakelmék és napernyők Zavatsky Szlárd divat- és vászonkereskedésében.

— **A kirándulás Krakóba,** a melyet a M. Kárpátgyógyászati és Eperjesi kiindulólag rendez, közbejött körülményekre való tekintettel csak július 8-ikán fog megtörténni. Krakó júl. 15-ikén ünnepli meg a grunewaldi csata emlékét. Erre magyar küldöttség is megy, a melynek férfitagját

100-tagúra óhajtja a budapesti rendező-bizottság (dr. Szegő Gábor czímén, V. Lipót-körút 9.) kiegyesíteni. Jelentkezések ahhoz intézendők.

— **Czégváltóság.** A kir. törvényszék Müller és Goldberger eperjesi czégnél Müller Simont mint egyedüli tulajdonost bejegyezte.

— **Az eperjesi ev. Kollégium** igazgató-választmánya évi gyűlését jún. 30-ikán tartotta Tahy József koll. másodfelügyelő elnökletével, a ki mellé, az egyházi elnöki tiszteről lemondott Gyürky Pál főesperes helyett, társelnökkül Hajdú János főesperest kérték föl. A felügyelő kegyeletos szavakban emlékezett meg a Kollégiumot id. Bánó József, Dessewffy Lajos, Hörk József, Schranz János és Mikler Sámuel elhunytá által ért vesztéséről. Érdemeiket és emlékeket az igazgató-választmány jegyzőkönyvében megörökítette. Jelentette továbbá a felügyelő, hogy a főgimnázium új épületének elkészítése folyamatban van; a koll. új szervezeti szabályok megszövegeztetvén, az egyházi főhatósághoz fölterjesztettek, de onnét válasz még nem érkezett; a király Münnich Kálmán ig.-vál. tagnak az udvari tanácsosi címet adományozta; az egyházkerület a Kollégium épületének javítási munkálataira évi 540 kor. összeget utalványozott ki 10 évre. Koll. igazgatóvá az igazgató-választmány, a négy tanári-kar jelölése alapján, a jövő tanévre Gamauf György tanítóképző-tanárt választotta meg, a ki a bizalomért szép szavakkal köszönetét nyilvánította. A tanítóképző-intézetnél üresedésben levő, segédtanári állásra az ig.-választmány, Wohner Dezső és Csiskó Dezső pályázók közül, szótöbbséggel az előbbi választotta meg. A Szutorisz Frigyes e. i. koll. igazgató által bemutatott, több alapító-levellet az ig.-vál. jóváhagyta és a közalapítványi ügyigazgatósághoz fölterjeszteni rendelte. A Kollégium épületének 34 ezer koronába kerülő renoválását elhatározta azzal, hogy a munkálat a Fő-utca aszfaltozásának befejezése után lesz a végrehajtó-bizottság által foganatosítandó. A főgimnáziumnak a Kollégium épületéből való kivonulásával kapcsolatos kérdéseknek tisztázata végett a négy intézet vezető-tanáraiból, a koll. pénztáros- és könyvtárosból álló bizottságot küldött ki. A 28 joghallgató által a koll. tápintézet ellen beadott panaszt dr. Mikler Károly jogakad. dekan adta elő. Részletes és hosszas tárgyalás után az ig.-választmány elrendelte, hogy a koll. orvos a tápintézetet ezentúl gyakrabban tegye vizsgálata tárgyává és az ellenőrzést az egyes tanárok is gyakorolják; az adagok, különösen a hús mennyiségének szaporítása végett a tápint. gondnoknak nagyobb összeg bocsátatati ezentúl rendelkezésére. Dr. Obál Béla theol. akad. tanár a tudori fokozatot megszerezte, s ez évre újabb 2500 kor. tanulmányi ösztöndíjat nyert az államtól. Draskóczy Lajos és Deák János theol. akad. tanárok a theol. tanári oklevelet megszerezték. A theológián ez évben is Szemere Márton és Rüstl Károly tartottak gazdasági irányú előadásokat; az ig.-vál. nekik köszönetét fejezte ki; úgy az egyházkerületnek és Zelenka Pál püspöknek is, mert a theol. akad. tanárok korpótlékára fedezetet nyújtottak. Felhatalmazták egyúttal a theol. akad. tanári-kart, hogy tanáraik állami fizeték-kiegészítése iránt a soproni és pozsonyi akadémiák indította mozgalomhoz csatlakozhassék. A Theol. Otthont e tanévben is dr. Szlavik Mátyás vezette híven és lelki ismeretesen. A theologia javára Kubinyi Miklós 1000 és Nyiregyháza város 4 ezer K.-t adományoztak. A jogakadémia prodekánjává — a tanári-kar kijelölése alapján — az ig.-vál. újból dr. Obál Béla választotta meg. Dr. Bruckner Győzőnek megengedte, hogy a jogakadémian, magántanári minőségben, a magyar művelődéstörténelemből előadásokat tarthasson. A theol. akadémián tartott német-nyelvi előadásokra ezentúl a joghallgatók is járhatnak. A jogakadémiát illető Latinák-féle hagyomány ügyében Bröss László előadta, hogy ő, mint egyházkerül. ügyész, a kir. tábla által kivánt alapító-oklevelet kiállította, s ez már fölterjesztés alatt áll. A hagyomány kamatai, az ügy bírói részének befejezése után, a jogakad. tanároknak kiadandók lesznek. Az Etve által tervezett, de meg nem valósulhatott korcsolyapálya-stb.-re a főgimn. tanulóktól beszédett, fejenkénti 2 K.-t az ig.-vál. az Etvének — kérelmére — átengedte. A VIII. és a VII. fizet. osztályba tartozó főgimn. tanárok lakbérét az állami színvonalra kiegyesítette; Balló, Teltsch és Borsody főgimn. tanárok esedékes korpótlékát; Perényi Vilmos főgimn. tanárnak pedig, a természettani szertáraknak tanulmányozása végett, külföldön teendő tanulmányi útja költségei részbeni fedezésére, 300 K.-t kiutalványozott. Frenyó Lajos indítványára fölkeri a Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelőségét, hogy az olvasóterem stb. dolgában leendő tárgyalás végett szakértőt küldjön ki és a könyvtári államségélyt a szükséglethez képest emelje föl. Ezután a gyűlés — a felügyelőre elhangzott, lelkes eljenzés közben — feloszlott.

— **Az eperjesi honvédlegénység júniálisa.** A parancsnokság humánus gondolkodásáról tesz tanúságot az a kellemes szórakozás, a melyben jún. 19-ikén, vasárnap, az eperjesi honvédlegénységnek része volt. A fáradságos katonai életbe néha-néha egy kis melegebb, családias vonást vinni hálás feladat, mert minden közkatonára szívében feledhetetlen emlékként él, visszhangra talál tisztjeinek minden, ilyen irányú ténye. A versenyekkel egybekötött júniális rendezését Kapustyák Károly őrnagy, zászlóaljparancsnok, és Kollár Károly százados végezték. A komoly versenyek közül figyelemreméltó a 400-lépéses lövészverseny, a melyben 13 versenyző nyert. Első volt Halik honvéd 135 egységgel. A lövészverseny után a súlydobás következett, a melyben Pável A., Telmanek J. őrvezetők és Ocskovics J. tizedes lettek a győztesek. A párosfutásban szintén altszettek győztek. Ezután még síkfutás és lovascsata következett. Érdekes és mulatságos pontjai voltak a versenyeknek: a zsákfutás és gurulás, valamint a parancsszóra való lepényevés. Tombola is volt, a melyben a 2-filés jegyek ellenében vagy 70 tárgyat osztottak szét a legénység között. A legénység megvendégelése a tisztikar körében eszközölt gyűjtésből történt, a mi ismét szép tanújele annak, hogy a legénységet szeretik. Hogy a mulatság stílszerűségéből mi se hiányozzék, még a zenét is a legénység köréből alakult banda szolgáltatva. Szép volna, ha a lelkes tisztikar minden éven megismételné ezt a, szép és humánus cselekedetét.

— **Tennis-versenylabdák, rakettek, rakett olaj** kaphatók Theiss Ármán díszműúrú-, fegyver- és játékkészletében, Eperjes, Fő-utca 58. sz. a.

— **Kevés a csendő Héthárson.** E miatt panaszos levelet kaptunk Héthársról. Jún. 26-ikán, vasárnap, u. i. a balázsvágási korcsmában verekedés volt és az egyik duhajkodó legény szíjra kötött, kb. 1 1/2 kgr. súlyú golyóval társát agyon akarta sújtani, de kezéből kicsavarták a golyót. Erre ő a házat kövekkel szinte megostromolta és revolverrel fenyegetőzött, hogy mindenkit agyonlő. Erre ismét lefogták a legényt, és Héthársra csendőrért kocsit küldtek. A koci csak egy csendőrt talált otthon, de ez nem hagyhatta el a laktanyát. Levélró ajánlatosnak tartaná, ha néhány emberrel megszorítanák az oly őrök létszámát, a melyeknek oly nagy a kerülete, hogy a jelenlegi létszám mellett képtelenek hivatásuknak teljesen megfelelni. A levelet a létszám esetleges szaporítása végett áttettük a kerületi parancsnoksághoz.

— **Az eperjes-tótsóvár-németsóvár-sóbányai villamos h. é. vasút** elmunkálatai — a mint értesülünk — már készen vannak, sőt az engedélyokiratot is kiadta már a kereskedelmi miniszter a Ganz és Társa czégnek, úgy az Eperjesi Villamvilágítási r.-társaságnak. Az építkezés megkezdése állítólag már csak rövid idő kérdése.

— **Pöstyén vezet!** Érdekes eredményel jár a betegségek statisztikájának összehasonlítása, miből legutóbb megállapították, hogy hazánkban a reuma és köszvény grasszál leginkább. Nem csoda tehát, ha Pöstyén-fürdő, melynek kénes iszapforrása tudvalevőleg éppen ezen betegségeket gyógyítják az egész világon elismert páratlan hatással, felülmulja az összes többi hazai fürdőt úgy a vendég-létszám magassága, mint a külföldi látogatók árnya tekintetében.

— **A kassa-oderbergi vasút** igazgatósága elnökének, Gerhardt Gusztáv udv. tan. nak, elhalálása alkalmából jún. 25-ikén rendkívüli ülést tartott. Az ülésen dr. Sieghart Rudolf v. b. t. t. meleg szavakkal emlékezett meg az elhunyt kiváló érdemeiről, külön is kiterjeszkedvén azon nagy szolgálatokra, a melyeket az elhunyt a magyar közlekedés-ügy fejlesztésének terén sok éven át kifejtett. Az igazgatóság az elnökválasztást, az előrehaladott nyári időnyire való tekintettel, az őszre halasztotta és az ügyeknek addig való, ideiglenes vitelével az előkészítő-bizottságot bízta meg.

— **Amateur-fényképészeknek.** Általános elismert kitűnő szalon- és úti-fényképészeti készülékek, föltulmulhatatlan minőségű pillanat-kézi-apparátusok, valamint mindenféle fényképészeti cikkek Moll A. czégnél (Bécs, Tuchlauben 9., cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. Ezen üzletág alapított 1854-ben. Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a czég.

— **Trónörökös mint mértékletességi apostol.** Gusztáv Adolf svéd trónörökös és neje, Margit trónörökösne, az abstinens mozgalmának régi idő óta egyik legbuzgóbb előharczósa. A trónörökösnek a mozgalom iránt való érdeklődése annyira nagyfokú, hogy az ügy érdekében nyilvános előadásokat is tart. Így többek között a trónörökös, mult vasárnap, Shonenben a mértékletességi

Árverési hirdetmény.

Sárosvármegye Kishárs községében — a m. kir. földmívelésügyi miniszter úr 77,167—1909. sz. rendeletével — a kishársi volt úrbéresek tulajdonát képező 167 kat. hold erdőterületen kijelölt 2407 drb, mintegy 3019 58 m² luczfenyő **épület- és haszonfá,** valamint 10—19 cm. vastag luczfenyő 623 drb rúdfára becsült **fenyőfa** a kishársi községbíró házában 1910. évi **július 21-ikén délelőtt 11 órakor** szó- és írásbeli nyilvános árverésen el fog adatni.

Leszállított kikiáltási ár 18,000 korona.
Bánatpénz 1800 korona.

A szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be az árverező-bizottság kezeihez.

A részletes árverési és szerződési feltételek az eperjesi m. kir. járási erdőgondnokság irodájában tekinthetők meg.

Kishárs, 1910. június 24. **Csanda Péter,**
úrbéri elnök.

Darkau-fürdő

(Osztrák-Szilézia). **Legerősebb jódbrómtartalmú elsőrangú fürdőhely.** Egyetlen hely, a hol tisztán jódfürdőt lehet használni. Gyógyjavallatok: görvélkyór, syphilis, izzadmányok, érelmeszesedés, csont- és ízületbántalmak, nőbajok, csúsz stb. Legmodernebb gyógyeszközök. Ósregi park. Elegáns elhelyezés. Penzió gyermekeknek (kísérő nélkül). Posta-, távirat- és vasút-állomás. Idény május 15-ikétől október 1-jéig. **Dr. Klínek V. főorvos.** Prospektus és értesítés ő kegyelmessége gróf Larisch-Mönnich fűrdőigazgatóságától, Darkau. kérendő.

BERGER-FÉLE GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

G. Hell & Co. gyártárnya.
Kiváló bécsi orvosok ajánlatára Európa legjobb államában főnyes eredménnyel alkalmazzák

mindennemű bőrküritések
főleg krónikus és pikkelysömör és bőrártások, továbbá rezes orr, fagysebek, lábizadás, fej- és szakálpikkelyek ellen. **Berger kátrány-szappana 40 százalék fakátrányt** foglal magában és lényegesen eltér a kereskedelemben forgó egyéb kátrány-szappanoktól. Makkos bőrbajoknál alkalmazzák a nagy hatású **Berger-féle kátrány-kénszappant**

és **Berger-féle glicerín-pipereszappant** is. **Enyhébb kátrány-szappan** gyanánt, a bőr tisztálanságai ellen, a gyermekek bőr- és fejen való kúrtésai ellen, valamint mindennapi használatra mint **fejlőmulhatatlan mosdó- és fürdő-szappan** szolgál a

Berger-féle borax-szappant is, pedig porsenek, napégés, szepők, elősdiók és más bőrbajok ellen.

Ára darabonként minden fajtából 70 fillér, használati utatíttal együtt. Kérjen a vásárlásnál nyomtatékosan **Berger-féle kátrány-szappanokat** és borax-szappanokat, **G. Hell & Comp. gyártmányait** és vigyázzon az itt ábrázolt védjegyre és a mellette levő **ogaláírásra**, mely minden etmákn ott kell hogy legyen. **Kitüntette Bécsben 1883-ban díszokmányával és a párisi 1900. évi világiállításon arany éremmel.** A **Berger** védjegyet minden más gyógy- és higiénikus szappanok a hozzájuk mellékelte használati utasításokon fel vannak sorolva. Kaphatók minden gyógyszerárban és szakbavágó üzletben. **Nagyban: G. Hell & Comp., Wien, I., Fiberstr. 8. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszer-tár, Budapest, Király-u. 12. Thallmayer és Seitz, Zrínyi-utca. Koehmeister Fr. utóda, Hold-utca 8. Molnár és Moser droguláták, IV., Koronaherege-utca 9. szám Detsinyi Frigyes drogeria, Marok-kól-utca 2. Kicsinyben Magyarország összes gyógy-szerárjaiban.** Kapható **Eperjesen** Korn Vilmos úr gyógyszer-tárában, valamint Magyarország összes gyógyszerárjaiban.

Használjon Nagysád FÖLDES-féle MARGIT-CRÊMET,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen!
A **Földes-féle Margit-Créme** a főrangú hölgyeknek is kedvencz szépítő-szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra alatt észlelhető.

Mivel a **Földes-féle Margit-Crémet** utánoz-zák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A **Földes-féle Margit-Créme** ártalmatlan, zsírtalan, vegytiszta készítmény.

A bőr mindennemű tisztálanságát, szep-lőt, pattanást, miteszert, májfoltot, ránczo-akat stb. gyorsan és biztosan eltávolít. Nem-csak az arczbőr, hanem a **nyak, váll és kéz fehéritésére és szépítésére** is legalkalmasabb. Nagy tégely 2 korona, kicsi 1 korona minden gyógytárban és drogeriában.

Készíti és postán küldi:
FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON.

Kapható **Eperjesen:** Williger Pál, Kovaliczky Pál és Molitorisz István gyógyszerárjaiban, valamint Pálesch Árpád droguerijában.

2864—1910. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonata.

A kissebeni kir. bíróság, mint tkvi hatóság dr. Prokopovits Béla kissebeni ügyvéd által képviselt Czapky Imre kissebeni lakos végrehajtónak **Márton György és neje szül. Gula Anna** orkutai lakos végrehajtást szenvedők ellen 1711 kor. tőke, ennek 1907. április 4-ikétől járó 7% kamata, 13 kor. 87 fill. hátralékos, 30 kor. 77 fill. árverésékre eddigi, 10 kor. jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett:

1. az orkutai 27. sz. tjkvben A. I. 1—15. sorsz. a. felvett 1/2-ad telekhez kiosztott 102. hr. 12. ói. sz. házból, 103., 180., 244., 264., 319., 370., 447., 495., 549., 598., 657., 698., 732., 807. hr. sz. szántókból a B. 23—24. alatt 1/2-ed részbeni jutalékra az 1730 korona;

2. az orkutai 130. sz. tjkvben A. I. 1. sor., 288. hr. sz. szántóból a B. 9—10. alatti 1/2-ad részbeni jutalékra 100 kor. becs- és kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendeli azzal, hogy a 27. számú tjkvbeni jutalékok terhelő s özv. Márton-Domokos Anna javára bekebelezett szogalmi jog nem érintetik, és azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés 1910. évi **július hó 23-ikén délelőtt 8 órakor Orkuta** községében fog megtartani a következő, úgy a tkvi hivatalban, mint Orkuta községében kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett.

Árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez lefizetni.

Kir. bíróság, mint tkvi hatóság.
Kisseben, 1910. június 2.

Patooska s. k.,
kir. bírós.

GÁNÓCZ GYÓGYFÜRDŐ A TÁTRÁBAN,

természetes szénsavdús forrásával kitűnő gyógyhatású:

- Szívbjajok**
- Rheumatismus**
- Köszvény**
- Gyomorbántalmak**
- Vesebajok**
- Női-bajok**
- Neuraszténia**
- Angolkór**

eseteiben.

Méltányos árak. — Penzió. — Olcsó, száraz szobák. — Kitűnő ellátás. — Figyelmes kiszolgálás. — Posta, távirat, telefon, állandó csendőrsz. — Vasúti állomás. Gyorsvonatok feltételes megállóhelye június 15-ikétől. Állandó fürdőorvos Budapestről.

KÖZPONTI MENETJEGYIRODA

(Budapest, Vigadó-tér 1. sz.) útján részletfizetési kedvezmények.

Prospektust és minden egyéb felvilágosítást díj-talanul azonnal küld: **Fürdőgondnokság, Gánóczfürdő.**

SÁROSVÁRMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

EPERJES.

T. cz.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok fejlődésének föltétlen és nélkülözhetetlen előfeltétele és éltető eleme: a társaság tagjainak és a nagyközönségnek a vállalat irányában megnyilvánuló **bizalma**. Ennek alapján erkölcsi kötelességnek minősíthető, hogy a társaság vezetősége az **ügykezelésről** és az **üzletmenetről** nemcsak a törvény által előírt időközökben, hanem minél gyakrabban **tájékoztassa** a nagyközönséget és a vagyoniilag érdekelt tagokat.

Folyó hó 1-jén mult egy éve, hogy intézetünk — átvevén a „**Szövetkezeti Takarékpénztár**“ összes vagyonát, — részvénytársasági alapon működik.

Örömmel ragadjuk meg ezen alkalmat, hogy működésünk ezen szakáról jelentést tegyünk, és számadatokkal tegyünk tanúságot munkánkról, intézetünk fejlődéséről, erősödéséről és életképességéről. Általános szokás, hogy vidéki intézeteink — bár a kereskedelmi törvény őket arra nem kötelezi — a fővárosi intézetek mintájára, **félévenként** is közölnek tájékoztató jelentéseket. Régi szokás szerint ilyenkor közléseket pénztári forgalmi kimutatásait. Az intenczió helyes, a mód azonban nem felel meg a czélnak. A rengeteg számadat a hozzáértőt sem elégítheti ki, a laikus pedig abszolúte nem veheti hasznát.

Ettől eltérően, czélravezetőbbnek találjuk csak néhány számmal illusztrálni intézetünk haladását, — a vagyonszámlák állományának negyedévenkénti összehasonlításával.

A főbb vagyonrészek álladéka:

	1909.	1909.	1909.	1910.	1910.
	június 30-ikán:	szep. 30-ikán:	decz. 31-ikén:	márcz. 31-ikén:	június 30-ikán:
Részvénytőke K.	80 000.—	200 000.—	200 000.—	400 000.—	400 000.—
Általános tartalék	—	—	5760.41	6580.—	7694.91
Különleges	—	—	—	397.19	397.19
Takarékbetét	326 100.—	510 645.90	652 938.25	742 178.53	914 144.35
Visszszámítás	150 927.96	231 027.40	203 828.88	109 853.79	189 630.52
Váltók	535 320.66	718 028.48	800 435.69	897 617.56	1 037 915.22
Adósok folyószámlán	42 000.—	104 200.83	112 088.24	189 179.97	265 088.64
Jelzálogkölesönök	111 200.—	111 189.04	112 837.—	123 032.—	146 759.—
Értékpapírok	15 962.—	16 488.19	16 181.—	45 069.75	44 185.05
Pénztár	8271.20	3283.73	28 548.84	7952.71	34 458.20

Megjegyezzük még, hogy legújabbán szép sikerrel felvettük ügykörünkbe a rendes, valamint községi törlesztéses kölcsönök folyósítását is. Minthogy ezen kölcsönök jelenleg elintézés alatt állanak, de elszámolva még nincsenek, fenti számokban kifejezésre sem juthattak.

Magától értetődik, hogy a vagyonrészek szaporodásával arányosan lépést tart a kamat-jövedelem is.

Az irányunkban támasztott igények gyors és kuláns elintézésével kívánjuk a n. é. közönség bizalmát és meglegedését továbbra is kiérdemelni s ajánljuk intézetünket szíves jóindulatába és pártfogásába.

Eperjes, 1910. július 1.

Az igazgatóság.

A jóhírnevű, tisztán lefejtett, Gyöngyös-visontai édeskés és savanykás ízű

:: fehér asztali borok ::

50 litertől felfelé hordókban kaphatók a **Sárosvárm. Gazdák Fogyasztási és Értékesítési Szövetkezeténél**

Eperjesen, Szebeni-út 16. szám.

100 liter ára 44 kor. Kristálytiszán lefejtve, seprűmentes.

STUBNYA FÜRDŐ
 518 méter t. f. m. 88-47 C fokú hővízzel.
 Budapest-Ruttkai tévonalon gyorsvonat megállóhely.
REUMA KOSZVÉNY
 ízületi és isomreumas megbetegedések, ischias, neuralgia, reuma, bántalmak, női bajok és bőrbetegségek esetében, eczema, prurigo, psoriasis.
MAGASLATI GYÓGYHELY
 Orvosi vezetés alatt álló ivó- és fürdőkurák, porcellán-, kád- és természetes tükörfürdő, pakolás, izadási kurák, villamosítás, masszáz és hidegvízgyógykezelés. Pompás fekvés, fenyőerdők közepe, eltérve a Tatrahegység egyik remek fensíkján és így megbecsülhetetlen mint gyógyhely is; nagy és szép park. Legolcsóbb árak, legnagyobb konvalem, egészséges lakások és társalgó szobák. Sajat fürdőzenekar, lawn-tennisz. Állandó előkelő éri közönséggel. Hivatalos fürdőorvos: dr. Alth[Egon] Iova. Utóidény: július 1-től. 50% engedmény.
 Képes prospektussal és felvilágosítással díjmentesen szolgál az igazgatóság.

Tótsóváron, a kisdédvő mellett,
 nagy
butorozott szoba
 esetleg üresen is, azonnal kiadó.
 Bővebbet ugyanott.

Utczai lakás
 modern berendezéssel (4 szoba, fürdőszoba
 és mellékhelyiségek)
 július 1-jétől bérbeadó.
 Bővebbet Engländer Adolfnál, Szebeni-út 22. szám.

RÉVÉSZ ÉS TÁRSA
 Petzold-vasművek motorgyár kizárólagos képviselői
 BUDAPEST, V., Lipót-körút 21. sz.
 Világhírű Petzold-motorok.

 Olcsó árak! Olcsó üzem!
 Garantált elsőrendű IDEAL' benzinmotor, benzinlokomobil, — szívó-gáz motor, nyersolaj-motor, — Diesel-motor, malom berendezések.
 Szakszerű, lelkiismeretes kiszolgálás!
 — Vizontelárúsítókat keresünk! —

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
 Budapest, Váci-körút 68,
 által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
 Locomobilok és cséplőgépek, benzinmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, löher-cséplők, tisztító-rostak, konkolyozók, kaszálógépek, marokrakó- és kévekető-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapátók, kukorica-morzsolók, szecska-vágók, répavágók, darátok, őrlőmalmok, egytemes aczélékek, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

MINDENÜT KAPJÁTOK!
JOL JAR
 HA VALÓDI PALMA KAUCSUK SAROK VAN CIPŐJÉN DE
ROSSZUL JAR
 HA NEM ÜVELEA VÉDJEGYRE
 ! TESSÉK KIPROBÁLNI!
 PALMA KAUCSUK REKLAJMSZEMELTŐSÉGE BUDAPEST, V. DOB UTCA 35. SZ. TEL. 108-04.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR
 Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.
 A Moll A.-fele Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és áltest-bántalmak, gyomorgörös és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbántalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.
 Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ
 Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító beuórszólési szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.
 Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.
Moll-féle gyermek-szappan
 Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és apólasára egy gyermeknek, mint felnőttek számára.
 Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.
 Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.
 Fő-székhely:
 Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9.
 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítettek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Őszi trágyázás!
 Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti ölmáz van rajta.
THOMAS-SALAK
 a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!
 Minden zsák tartalomjelzéssel van ellátva.
Óvakodjunk a hamistól!
 a Thomasphosphatfabriken, Berlin
 Kalmár Vilmos vezérképviselője
 Budapest, VI., Andrassy-út 49. sz.
 Képviselőt és raktár: Weiser Ede, Kassa.

Védjegy: „Horgony”
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
 egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényénél, oszúnál és meghűlésekénél.
 Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható.
 Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany országhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Jakobovics Ármin és Testvére
 első kassai butor-mintaterme és butor-áruháza
 Kassán, Fő-utca 39. szám alatt (saját házában)
 Telefon 171. a székesegyházzal szemben. Telefon 171.
 Raktáron tartunk mindig legnagyobb választékú készletet szilárdan dolgozott butorokból, minden, most használt fában és stílusban, úgymint: teljes háló-, ebédlő-, úriszoba- és szalonberendezésekből, luxus-, fantasia- és álbutorokból, szőnyegdivánok, ottománok és mindennemű matrácokból; úgyszintén elvállalunk mindennemű díszítési és kárpitosmunkákat is. Továbbá nagy raktárt tartunk szőnyegek és függönyökben.
 Raktár előszoba- és konyhabutorberendezésekből.
 Szolgáljon továbbá a nagyérdemű közönség becses tudomására, hogy a főpapság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes menasszonyi berendezéseket úgy helyben, mint vidéken kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.
 Dús raktár mindennemű rézbutorokban.
 Szpecialisták modern angol bőrbutorokban.
 A nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített külön osztályt **tömörfa (massiv) butorokban**, a mennyiben egy elsőrangú tömörfa-(massiv)-butorgyárnak a kizárólagos elárúsítását, illetve képviselőtél A batuj-Torna-, Zemplén-, Sáros- és Szepesmegyék részére átvettük, és ezen kiténő gyártmányból jutányos árszabás mellett állandó nagy raktárt tartunk. Különösen ajánlható ez a tömörfabutor szállodák, járdóhelyek és villák berendezésére.
 Képes árjegyzék kivanatra bermentve.